

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4113-01-03/2013
D/13/508

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

D/13/508 – Prawidłowość realizacji zadań przez straże miejskie (gminne) w zakresie wykorzystywania urządzeń ujawniających i zapisujących za pomocą technik utrwalania obrazów naruszenia przepisów ruchu drogowego

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy

1. Małgorzata Hasman, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88182 z dnia 21 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

2. Wojciech Ostrowski specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 88184 z dnia 21 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miejski w Boguchwale, ul. Doktora Tkaczowa 134, kod 36-040 Boguchwała

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Wiesław Dronka, Burmistrz Boguchwały – zwany w dalszej treści *Burmistrzem*

(dowód: akta kontroli str.5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystywania urządzeń ujawniających i zapisujących za pomocą technik utrwalania obrazów naruszenia przepisów ruchu drogowego.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Formułując powyższą ocenę Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła w szczególności zasadność wyboru odcinków dróg na terenie Gminy, na których dokonywano pomiarów prędkości, legalność używanego przez Straż Miejską urządzenia pomiarowego oraz prawidłowość wykorzystania mobilnego urządzenia pomiarowego.

1. Warunki lokalizacji, sposobu oznakowania i dokonywania pomiarów przez urządzenia rejestrujące

Opis stanu
faktycznego

W latach 2011-2013 (do dnia zakończenia kontroli NIK) Straż Miejska w Boguchwale nie była wyposażona w stacjonarne urządzenie rejestrujące.

(dowód: akta kontroli str. 6)

W październiku 2011 r. Gmina Boguchwała zakupiła w firmie Safety Solutions Sp. z o.o. w Lublinie, mobilny radarowy miernik prędkości, typu INTEGRA Ba, produkcji rosyjskiej firmy SIMICON, St. Petersburg, użytkowany od 19 października 2011 r.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

(dowód: akta kontroli str.7-10)

Lokalizacje ustawienia mobilnego urządzenia rejestrującego zostały ustalone na terenie Gminy Boguchwała, na 14 odcinkach 9 dróg powiatu rzeszowskiego oraz na drodze krajowej nr 9 w miejscowości Boguchwała, ul. Doktora Tkaczowa – łącznie w 10 miejscowościach.

Miejsca dokonywania pomiarów prędkości pojazdów w ruchu drogowym, zostały określone na podstawie wniosków mieszkańców poszczególnych sołectw, złożonych podczas spotkań z Burmistrzem. Wnioski te dotyczyły głównie zapewnienia bezpieczeństwa dzieci i dorosłych, w związku z przekraczaniem dozwolonej prędkości przez kierowców, na drogach powiatowych znajdujących się na terenie gminy.

(dowód: akta kontroli str. 11-18)

Na zlecenie Burmistrza zostały wykonane *Projekty stałej organizacji ruchu* dotyczące umieszczenia znaków informacyjnych D-51 *automatyczna kontrola prędkości* na drodze krajowej nr 9 oraz na wskazanych drogach powiatowych. Projekty te zostały zatwierdzone we wrześniu 2011 r. odpowiednio przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (droga krajowa) oraz Starostę Rzeszowskiego (drogi powiatowe). Komendant Miejski Policji w Rzeszowie zaakceptował pozytywnie lokalizacje miejsc, w których planowano ustawienie urządzenia automatycznie rejestrującego prędkość pojazdów.

W *Części opisowej* każdego *Projektu* zamieszczono analizę stanu bezpieczeństwa drogi (lub wyznaczonego odcinka w przypadku drogi krajowej) sporządzoną na podstawie policyjnych baz danych o wypadkach i zdarzeniach drogowych w latach 2008-2010. W odniesieniu do dróg powiatowych analiza ta dotyczyła całej długości drogi, gdyż statystyka policyjna zdarzeń drogowych na drogach powiatowych i gminnych zawierała dane dla całej drogi, z powodu braku kilometrażu na tych drogach. W *Części opisowej* podano również: dopuszczalną prędkość na wyznaczonym odcinku drogi oraz klasę drogi: GP.-droga krajowa i L drogi powiatowe. Żadna z analizowanych dróg nie posiadała badań średniego dobowego natężenia ruchu drogowego. Projektant w opisie stwierdził, że w odległości 500 m od wyznaczonego odcinka danej drogi, brak było innych urządzeń rejestrujących.

W projektach organizacji ruchu wyznaczono odcinki dróg oznakowane znakami D 51 w niżej wymienionych miejscowościach:

- 1) Boguchwała na drodze krajowej nr 9 w km 202+005 - 201+605 oraz na drodze powiatowej nr 1408R w km 3+000 – 3+400 (odpowiednio w rejonie Szkoły Podstawowej, sklepu, Kościoła oraz Zakładów Porcelany Elektrotechnicznej ZAPEL S.A. przedszkola i Zakładów Naprawy Samochodów),
- 2) Raclawówka na drogach: nr 1388R w km 10+480-10+880 oraz nr 1409R w km 11+375-11+775, (Szkoła Podstawowa oraz przystanek autobusowy, Dom Samotnej Matki),
- 3) Nosówka na drogach: 1388R od km 7+990 - 8+370, a dla drogi nr 1391R od km 14 +010 – 14+410 (Dom Ludowy, przystanek autobusowy),
- 4) Niechobrz na drogach: 1409R w km.6+250 – 5+850 i w km 10+000 - 10+400, a na drodze nr 1436R – w km 3+400 - 3+800 (Szkoła Podstawowa nr 1 i 2, Ochotnicza Straż Pożarna, Bank Spółdzielczy),
- 5) Kielanówka na drodze nr 1434R od km 5+170 – 5+570 (Szkoła Podstawowa, Dom Ludowy),
- 6) Wola Zgłobieńska na drodze nr 1391R w km 3+400 – 6+450 (Szkoła Podstawowa, Dom Ludowy, Kościół),

- 7) Zgłobień na drodze nr 1391R w km 11+010 – 11+860 (Szkoła Podstawowa, przystanek autobusowy),
- 8) Zarzecze na drodze 1405R w km 0+ 550 - 0+950 (Szkoła Podstawowa),
- 9) Mogielnica na drodze nr 1407R w km 4+230 - 4+630 (Szkoła Podstawowa, Kościół),
- 10) Lutoryż na drodze nr 1406R w km 5+580 - 5+980 (Dom Ludowy).

Komendant Miejski Policji w Rzeszowie zaopiniował pozytywnie ww. *Projekty stałej organizacji ruchu*.

(dowód: akta kontroli str.19-135)

W okresie od 1 stycznia do 28 czerwca 2011 r. Straż Miejska nie dokonywała pomiarów prędkości pojazdów na drogach zlokalizowanych na terenie Gminy Boguchwała. W *Rejestrze nałożonych mandatów karnych* zarejestrowano w tym okresie 9 mandatów, które dotyczyły wykroczeń ujawnionych przez mobilne urządzenie rejestrujące w październiku i listopadzie 2010 r.

(dowód: akta kontroli str.136)

W 2010 r. kontrole prędkości pojazdów na drogach powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy Boguchwała - głównie w rejonie szkół podstawowych - były dokonywane przez Straż Miejską, z udziałem firmy zewnętrznej dysponującej przenośnym urządzeniem radarowym.

(dowód: akta kontroli str.11-18)

Burmistrz wyjaśnił, że przed przystąpieniem do wykonywania pomiarów prędkości w urządzeniu możliwa jest zmiana tylko następujących parametrów: miejsca dokonywania pomiarów, prędkości dozwolonej, progów prędkości, ilości zdjęć na 1 sekundę (2, 4, 8), czasu - tylko w przypadku zmiany zimowego na letni i letniego na zimowy. Pozostałe parametry są stałe i brak jest możliwości ingerencji w urządzenie. W urządzeniu rejestrującym zawsze był ustawiany próg prędkości większy o 21 km/h od prędkości dozwolonej.

(dowód: akta kontroli str. 137-138)

Parametry techniczne używanego przez Straż Miejską w Boguchwale mobilnego fotoradaru INTEGRA Ba były m.in. następujące :

- dozwolony kąt pomiarów pojazdów względem osi jezdni wynosi – od 0° do 10°.
- maksymalny zasięg pomiaru prędkości w wysokości – nie mniej niż 400 m,
- zakres mierzonych prędkości – od 20 do 300 km/h,
- dozwolony błąd pomiaru prędkości w trybie stacjonarnym: ± 1 km/h,
- dyskretność ustalenia progów prędkości – skok 1km/h (ustawiony fabrycznie).

Ustalono, że urządzenie rejestrujące posiada dwie kamery: szerokokątną, która umożliwia ocenę sytuacji na drodze oraz długoogniskową, która rejestruje m.in. nr rejestracyjny pojazdu w ramce kadru. Zdjęcie jest skuteczne gdy pojazd znajdzie się w ramce kadru i zostanie zarejestrowany przez kamerę długoogniskową. Miejsce rejestracji pomiaru wykroczenia „w ramce” jest ustawione w odległości od 30 – 50 m od miejsca ustawienia fotoradaru. Odległość pierwszego pomiaru prędkości pojazdów od miejsca postawienia fotoradaru uzależniona była na wyznaczonych odcinkach dróg, od ukształtowania terenu oraz długości prostego odcinka drogi.

(dowód: akta kontroli str. 148)

Analiza dokumentacji elektronicznej 299 (10 %) - spośród 2.983 spraw zarejestrowanych w ewidencji mandatów w latach 2011 – I półrocze 2013 r. -

wykazała, że fotoradar nie utrwalił naruszeń dopuszczalnej prędkości o 10 lub mniej km/h. Sprawdzenie 90 spośród 832 spraw zarejestrowanych w prowadzonej przez Straż Miejską ewidencji *Pouczeń* również wykazało, że urządzenie rejestrujące nie zarejestrowało takich naruszeń. Spośród analizowanych 299 spraw, w 21 przypadkach fotoradar utrwalił przekroczenie dozwolonej prędkości poniżej ustalonego progu.

W złożonym wyjaśnieniu w ww. sprawie Burmistrz podał, iż powyższe przypadki wynikają ze sposobu pomiaru wykonywanego przez rejestrator. Fotoradar wykonuje zdjęcia w sposób sekwencyjny (rejestruje 2, 4, 8 klatek na sekundę w zależności od ustawienia) i przestaje je wykonywać po upływie 2 sekund od momentu, gdy kierowca pojazdu zwolni poniżej ustawionego progu. *W sytuacjach, gdy pierwsza zarejestrowana prędkość jest niższa niż ustawiony próg prędkości np. 66 km/h (próg 71 km/h) wynika to z wykroczenia przez kierowcę pojazdu poprzedniego i pracę urządzenia przez kolejne 2 sekundy, który w tym czasie dokonuje pomiaru pojazdu znajdującego się bezpośrednio za nim.*

(dowód: akta kontroli str.139-147)

Oględziny wszystkich odcinków dróg, na których dokonywany był pomiar prędkości pojazdów w ruchu drogowym wykazały m.in.: w dniu oględzin (6 listopada 2013 r.) odcinki dróg były oznakowane dwoma stacjonarnymi znakami informacyjnymi D-51, okolica wyznaczonych odcinków dróg była zgodna z opisaną w zatwierdzonych projektach organizacji ruchu na poszczególnych drogach. Wskazane przez strażników Straży Miejskiej miejsca ustawienia fotoradaru są widoczne, a radar i pojazd Straży Miejskiej nie powodują dodatkowego utrudnienia w ruchu. Na drogach, na których zostały wyznaczone odcinki dokonywania przez Straż Miejską pomiarów prędkości pojazdów, przy pomocy urządzenia rejestrującego, brak było innych urządzeń rejestrujących, o których mowa w § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 14 marca 2013 r.²

(dowód: akta kontroli str. str.148 - 178)

W 2013 r. Straż Miejska – wykonując czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego z wykorzystaniem mobilnego fotoradaru - używała przenośnego znaku informacyjnego D-51. Burmistrz w złożonym wyjaśnieniu stwierdził, że strażnicy posługiwali się przenośnym znakiem D-51 w miejscach, gdzie brakowało tych znaków. Znaki informacyjne D-51 zostały ustawione w październiku 2011 r. we wszystkich miejscach wyznaczonych do przeprowadzania przez Straż Miejską automatycznej kontroli prędkości pojazdów. W roku 2013 każdorazowo w miejscu wynikającym z organizacji ruchu, za ustną zgodą Dyrektora Zarządu Dróg Powiatowych w Rzeszowie, był stawiany przenośny znak D-51 tylko w przypadkach, gdy przed planowaną kontrolą stwierdzono, że został on zniszczony lub usunięty przez nieznane osoby.

(dowód: akta kontroli str.12-13, str.137-138)

W latach 2011- 2013 (do 31 października 2013 r.) Komendant Straży Miejskiej w Boguchwale, uzgadniał z Komendantem Miejskim Policji w Rzeszowie *dyslokację punktów pomiarowych dla urządzenia INTEGRA B* w danym miesiącu roku, określając miejsce i czas pracy urządzenia.

(dowód: akta kontroli str.179-227, str.266-267)

² Dz. U. z 2013 r., poz.366

Komendant Policji Miejskiej w Rzeszowie w złożonej informacji w sprawie sposobu i podstawy udzielenia zgody na dokonywanie przez Straż Miejską w Boguchwale pomiarów prędkości za pomocą urządzenia rejestrującego w określonym czasie i miejscu podał, iż akceptował na podstawie pisma Komendanta Straży Miejskiej proponowane dyslokacje urządzenia rejestrującego. Pisma były składane w dwóch egzemplarzach, na których Komendant nanosił adnotację *Akceptuję* lub *Uzgodniono*. Uzgodnienie to nie określało żadnego z kierunków ruchu, dlatego *należy przyjąć, że dotyczyło obu kierunków*. Uzgodnienia dokonano na podstawie art.129b ust.4 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

(akta kontroli str.228-233)

Kontrola ruchu drogowego wykonywana przez strażników Straży Miejskiej odbywała się na podstawie upoważnienia do wykonywania tej kontroli, wydanego przez Komendanta Miejskiego Policji w Rzeszowie.

W złożonej informacji Komendant Miejski Policji w Rzeszowie wskazał, że powyższe upoważnienia zostały wydane na pisemny wniosek Burmistrza i po okazaniu zaświadczeń z odbycia szkolenia w zakresie ruchu drogowego, którego program określa załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lipca 2008 r. w *sprawie kontroli ruchu drogowego* (Dz. U. Nr 132, poz.841).

(akta kontroli str.228-236)

Strażnicy Straży Miejskiej w Boguchwale zostali przeszkoleni :

- w październiku 2011 r. z zakresu obsługi przyrządu pomiarowego – fotoradaru marki INTEGRA,
- Mirosław Korczyński – komendant ukończył kurs podstawowego szkolenia funkcjonariuszy Straży Miejskiej zgodnie z rozkazem Nr 2/91 Komendanta Głównego Policji z dnia 9 grudnia 1991 r. w okresie od dnia 2 stycznia do 7 marca 1996 r. (240 godzin w tym 100 godzin zajęć praktycznych),
- Bogdan Marek ukończył w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie *Kurs podstawowy Straży Miejskiej* w okresie od 5 maja do 6 czerwca 1998 r.,
- Łukasz Matwijczyk ukończył - w *Studium Szkolenia Specjalistycznego Zarządu Wojewódzkiego NSZZ Policjantów KWP w Gdańsku* – szkolenie podstawowe w okresie od 5 września 2011 r. do 4 listopada 2011 r. oraz odbył szkolenie w zakresie *kontroli ruchu drogowego w ramach szkolenia podstawowego strażników gminnych (miejskich)* w tym samym okresie.

(dowód: akta kontroli str. 12-18)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Przy ustalaniu 14 wyznaczonych odcinków dróg powiatowych, Urząd nie dysponował szczegółowymi danymi o stanie bezpieczeństwa ruchu, w miejscach wytypowanych do dokonywania pomiarów prędkości, przy użyciu urządzenia rejestrującego. Wynikało to ze sposobu rejestrowania przez Policję zdarzeń drogowych na ww. drogach.

2. W 2013 r. Straż Miejska - w trakcie dokonywania czynności z zakresu kontroli ruchu drogowego - używała na drogach powiatowych zlokalizowanych na terenie Gminy, mobilnego znaku D51 w miejscach, gdzie brakowało stacjonarnych znaków ustalonych w zatwierdzonej organizacji ruchu.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Legalność używanych przez Straż Miejską urządzeń pomiarowych w zakresie pomiaru prędkości

Opis stanu
faktycznego

Wykorzystywany w badanym okresie przez Straż Miejską w Boguchwale mobilny radarowy miernik prędkości, typu INTEGRA Ba podlegał prawnej kontroli metrologicznej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 maja 2001 r. *Prawo o miarach* (Dz.U. z 2004 r. Nr 243, poz. 2441 ze zm) – zwanej *ustawą Prawo o miarach*.

Decyzją Prezesa Głównego Urzędu Miar nr ZT 25/2011 z dnia 29 czerwca 2011 r. zatwierdzono *Typ przyrządów do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym – o oznaczeniu fabrycznym INTEGRA B produkowanych przez Simicon Sp. z o.o. i nadano tym przyrządom znak zatwierdzenia PLT 1125.*

W ww. *Decyzji* podano m.in.:

- przyrządy te spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 listopada 2007 r. *w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych* (Dz. U. Nr 225, poz.1663),
- dane techniczne i metrologiczne przyrządu, w tym m.in.:
- zakres pomiarowy: (20÷300) km/h – pomiar z pobocza drogi, (30÷300) km/h – pomiar z pojazdu poruszającego się,
- wartość działki elementarnej 1 km/h,
- kąt pomiaru od 0° do 10° do kierunku ruchu pojazdów,
- przyrząd wskazuje i rejestruje zmierzoną prędkość pojazdów oraz rejestruje zdjęcia pojazdów, których prędkość została zmierzona, datę i czas wykonania pomiarów prędkości, a także inne dane o pojazdach. Zapis zarejestrowanych danych jest dokonywany w wewnętrznej pamięci operacyjnej przyrządu. Dane te są przenoszone na kartę pamięci SD w celu archiwizacji i mogą być skopiowane na komputer PC z zainstalowanym oprogramowaniem KADR-B oraz przeglądane z wykorzystaniem tego programu.

W *Decyzji* ustalono termin jej ważności – przez okres 10 lat od dnia jej wydania.

(dowód: akta kontroli str. 237-241)

Legalizacja używanego przez Straż Miejską w Boguchwale mobilnego radarowego miernika prędkości realizowana była zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 listopada 2007 r. *w sprawie wymagań, którym powinny odpowiadać przyrządy do pomiaru prędkości pojazdów w ruchu drogowym oraz szczegółowego zakresu badań i sprawdzeń wykonywanych podczas prawnej kontroli metrologicznej tych przyrządów pomiarowych* (Dz. U. Nr 225, poz.1663)

Świadectwo legalizacji pierwotnej oraz *Świadectwo legalizacji ponownej* – ważne odpowiednio do dnia 31 października 2012 r. i do dnia 31 października 2013 r. zawierały numer fabryczny urządzenia, zgodny z numerem fabrycznym zamieszczonym na urządzeniu oraz w *Protokole przekazania* urządzenia przez dostawcę. W obydwu świadectwach wskazano miejsce umieszczenia cechy zabezpieczającej w formie naklejki w liczbie 1 szt. na wkęcie zabezpieczającym dostęp do wnętrza przyrządu. W trakcie kontroli urządzenie przekazano do ponownej legalizacji.

(dowód: akta kontroli str.242-244)

W badanym okresie nie wystąpiły przypadki uszkodzeń urządzenia rejestrującego w wyniku kolizji drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 245)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Wykorzystanie stacjonarnych i mobilnych urządzeń pomiarowych instalowanych przez straż miejską

Opis stanu
faktycznego

Urząd Miejski w Boguchwale nie prowadził analiz porównawczych stanu bezpieczeństwa na odcinkach dróg, dla których opracowano projekty organizacji ruchu.

Burmistrz w złożonym wyjaśnieniu stwierdził, że widoczny jest duży spadek popełnianych wykroczeń dotyczących przekroczenia dozwolonej prędkości zarejestrowanych przez urządzenie samoczynne. W związku z tym nie podejmowano działań w zakresie nowych lokalizacji dla mobilnego urządzenia rejestrującego prędkość pojazdów.

Wyjaśniający podał, że Gmina Boguchwała nie posiada danych dotyczących wszystkich zdarzeń powstałych na wytypowanych odcinkach dróg do automatycznego pomiaru prędkości. W celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym Gmina poprawia infrastrukturę drogową, w tym chodników, działa prewencyjnie prowadząc kontrole prędkości, zgłasza potrzeby do zarządców dróg krajowych i powiatowych.

(dowód: akta kontroli str.245-246)

W toku kontroli z Komendy Powiatowej Policji w Rzeszowie pozyskano informacje, dotyczące odcinków dróg na których w latach 2011-2013 (III kwartały) wystąpiła największa liczba wypadków i kolizji. Przekazane listy miejsc wypadków wskazywały zaistnienie zdarzenia podając numer drogi i miejscowość, bez dokładnego wskazania miejsca. Na podstawie tych danych ustalono, iż na terenie Gminy wszystkie miejsca pomiaru prędkości zlokalizowane były na odcinkach dróg w miejscowościach, w których odnotowano w statystyce KMP największą ilość zdarzeń w powyższym okresie.

(dowód: akta kontroli str. 228-233)

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do Gminy wnioski dotyczące likwidacji lub przeniesienia w inne miejsce urządzenia rejestrującego.

(dowód: akta kontroli str.245-246)

W 2011 r. Straż Miejska nałożyła ogółem 484 mandaty na łączną kwotę 61.600 zł, z tego do budżetu gminy wpłynęło 59.600 zł. Liczba mandatów za naruszenie przepisów ruchu drogowego oraz ich kwota stanowiła odpowiednio 454 (94 % mandatów ogółem) oraz 57.900 zł (94 % kwoty mandatów ogółem). Do budżetu gminy wpłynęło z tego tytułu 56.670 zł, co stanowiło 95 % wpływów z mandatów ogółem.

W 2012 r. ilość nałożonych mandatów ogółem wynosiła 2.384, a ich łączna kwota – 394.550 zł. Do budżetu gminy wpłynęło 349.079 zł.

Straż Miejska nałożyła w 2012 r. — 2.363 mandaty na łączną kwotę 392.350 zł z tytułu ujawnionych przez urządzenie rejestrujące wykroczeń w ruchu drogowym. Stanowiło to odpowiednio 99% mandatów ogółem i 99 % nałożonej kwoty mandatów ogółem. Do budżetu gminy wpłynęło z tego tytułu - 348.459 zł.

W okresie 3 kwartałów 2013 r. Straż Miejska nałożyła 313 mandatów ogółem, na łączną kwotę 59.200 zł, w tym liczba mandatów dotyczących wykroczeń w ruchu drogowym, ujawnionych przez urządzenie rejestrujące, wynosiła 238 (76 %), a łączna ich kwota 41.450 zł. Do 30 września 2013 r. do budżetu gmin gminy wpłynęło ogółem z tytułu wystawionych mandatów – 83.470 zł, w tym dotyczących wykroczeń w ruchu drogowym – 82.720 zł (99 %). Kwota ta obejmuje część mandatów dotyczących ujawnionych wykroczeń w 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 247-263)

W latach 2011-2013 (do 6 listopada) Straż Miejska wystawiła na podstawie art. 96 § 3 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń*³ - 221 mandatów na kwotę 27.450 zł – w 2011 r., 696 na kwotę 144.300 zł – w 2012 r. i 65 mandatów na kwotę 17.850 zł – w 2013 r. Liczba skierowanych wniosków do Sądu Rejonowego w Rzeszowie za niewskazanie sprawcy wykroczenia wynosiła w 2012 r. – 13, a w ww. okresie 2013 r. – 26. W 2011 r. nie kierowano takich wniosków do rozpatrzenia przez sąd.

(dowód: akta kontroli str. 137-138)

Poniesione z budżetu Gminy wydatki na drogi publiczne gminne (remont, bieżące utrzymanie, budowa i przebudowa) w 2011 r. wynosiły 3.455,3 tys. zł, co stanowiło 95 % planu po zmianach (3.640,5 tys. zł). Na 2012 r. zaplanowano na ww. wydatki 4.212,7 tys. zł, a wydatkowano – 3.287,4 tys. zł (78% planu).

(dowód: akta kontroli str. 264)

W Urzędzie Miejskim w Boguchwale prowadzono ewidencję dochodów i wydatków z tytułu wszystkich nałożonych przez Straż Miejską grzywien i kar na jednym koncie, co nie pozwalało na jednoznaczne ustalenie, w jaki sposób zostały wydatkowane uzyskane środki finansowe z tytułu nałożonych mandatów za naruszenia przepisów w ruchu drogowym, ujawnionych przez urządzenie rejestrujące.

W uchwałach Rady Miejskiej w Boguchwale w sprawie budżetu Gminy Boguchwała, dotyczących lat 2012 - 2013 znajdowały się zapisy ustalające szczególne zasady, w zakresie przeznaczenia w całości dochodów - z tytułu grzywien nałożonych za naruszenia przepisów ruchu drogowego, ujawnionych za pomocą urządzeń rejestrujących - zgodnie z przepisem art. 20d ustawy o drogach publicznych. W uchwale Rady Miejskiej w sprawie budżetu Gminy Boguchwała na 2011 r. brak było zapisów dotyczących sposobu wydatkowania ww. dochodów.

(dowód: akta kontroli str. 268-276)

Przepis art 20d ustawy o drogach publicznych zobowiązuje jednostki samorządu terytorialnego do przeznaczenia dochodów uzyskanych z grzywien nałożonych za ww. wykroczenia w ruchu drogowym w całości na finansowanie: zadań inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych dróg; utrzymania funkcjonowania infrastruktury oraz urządzeń drogowych; poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Burmistrz w złożonym wyjaśnieniu w sprawie sposobu realizowania przez Gminę obowiązku wynikającego z przepisu art. 20d ustawy o drogach publicznych podał

³ Dz. U. z 2013 r., poz. 221 – zwanej *Kodeks wykroczeń*

m.in., iż w uchwale budżetowej Rady Miejskiej na dany rok ustalano szczegółowe zasady wykonania budżetu Gminy polegające na uzyskaniu dochodów z tytułu grzywien nałożonych za naruszenia przepisów ruchu drogowego, ujawnionych za pomocą urządzeń rejestrujących i przeznaczenia ich w całości na finansowanie zadań wymienionych w art. 20d ustawy o drogach publicznych. *Na podstawie sprawozdawczości za dany rok następuje porównanie wykonanych dochodów z tytułu grzywien, nałożonych za naruszenia przepisów ruchu drogowego z wykonanymi wydatkami (finansowymi z dochodów własnych gminy) dotyczącymi utrzymania i funkcjonowania infrastruktury drogowej. Z dotychczasowej sprawozdawczości budżetowej Gminy Boguchwała wynika, iż wydatki znacznie przewyższyły dochody.*

(dowód: akta kontroli str. 264-267)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Sposób prowadzenia ewidencji księgowej nie pozwala na stwierdzenie, czy dochody uzyskane z grzywien za naruszenie przepisów ruchu drogowego ujawnione za pomocą urządzeń rejestrujących, zostały przeznaczone na cele określone w przepisie art. 20d ustawy o drogach publicznych.

Ocena częściowa

Wobec braku wyodrębnionej ewidencji księgowej dochodów z grzywien nałożonych za naruszenie przepisów ruchu drogowego, ujawnione za pomocą urządzeń rejestrujących, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny prawidłowości wydatkowania środków pochodzących z ww. źródeł.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴, wnosi o:

- prowadzenie ewidencji księgowej w sposób umożliwiający stwierdzenie, czy dochody z mandatów, nałożonych za naruszenie przepisów ruchu drogowego za pomocą urządzeń rejestrujących, zostały w całości przeznaczone na cele określone w art. 20d ustawy o drogach publicznych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia

2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

Kontroler/Kontrolerzy
Małgorzata Hasman
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Wojciech Ostrowski
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis